

Koostegemine pakub rõõmu

Svetlana Roht, vanemõpetaja ning õueala- ja sisekujunduse töörühma liige

Kõik uus on unustatud vana, väidab rahvasuu. Täna-seks on Põlva lasteaia Lepatriinu mänguväljak saanud rikkamaks kahe ronimisussi ja kolme õueprügikasti võrra, mis on kokku pandud vanadest autorehvidest.

18. septembri õhtupoolikul kogunes 30 labidate ja kärudega varustatud lastevanemat Lepatriinu õuele, et osaleda hoogtööpäevakul «Kummid sisse!». Selle aasta kevadine mõte, teha lastele mänguvahendeid maja taha kasutult vedelema jäänud vanadest autorehvidest, sai teoks Lepatriinu arengukava õueala- ja sisekujunduse töörühma juhi Anne Vanahansu eestvedamisel.

Kolmekümnest autokummist ei piisanud internetist leitud hiidprojekti teostamiseks, kuid paar lihtsamat kavandit võeti töösse. Koostöös lasteaia juhatase ja lastevanemate hoolekoguga vahetati ilmastikuvaheldumises amortiseerunud kummirõngad toekamate vastu. Värvilise ilme andsid kulunud ehitusmaterjalile lasteaia töötajad.

Hoogtöötunni juhatas sisse lasteaia Lepatriinu di-

Koostöös lasteaia juhatase ja lastevanemate hoolekoguga uuenes õueala mitme atraktsiooni võrra.

Foto erakogust

Isetegemine

rektor Ene Tigas: «Meie lapsed hindavad kõige enam seda tööd, mida nad on ise koos vanematega teinud. Laps tunneb rõõmu ja uhkust oma vanemate üle, kes on temale lasteaias midagi teinud. Laps peab nägema, kuidas üks või teine tehtust lugu pidada.»

Töörühma juht Anne ja

liikumisõpetaja Silvi jagasid töö õueala mänguväljakutel. Kogu brigaad hakkas tarmukalt tööle - mõned isad kaevasisid õuemurule auke rehvide paigaldamiseks, osa vanemaid korrasid liivakaste ja ronimisvahendite alust liivapinda. Hoolekogu esimees Eno Sirendi ühendas kiirelt värvilised kummirõngad kolmeks prügikastiks, et lapsed oskaksid ka õuealal korrast ja puhtusest lugu pidada.

Isadele-emadele olid abiks lapsed, kes kaevasisid ja rohisid või testisid valminu töökindlust. 45 minutiga valmiski kaks imetoredat ussi. Mõõda kummirõngaid astumine, hüppamine ja alt läbi roomamine pakub lastele palju lusti, kui tasakaaluhoidmine ja osavus harjutamise käigus omandatud.

Pärast kiiret võistlusehõngulist töö lõpetamist palus juhataja koguneda kõigil hoogtööpäevast osa-

võtnutel I-B rühma, kus pakuti teed ja lasteaia kokkade küpsetatud pirukaid. Tänutäheks sai iga osaleja lepatriinu-kujulise helkuri.

Vanemad andsid direktorile üle roostetanud, kuid ajaloolise metallkühvli, mis kaevamise käigus päevalgele tuli.

Meeldiv õhtupoolik on andnud «roheline tee» ka järgmisteks koostevõtmisteks sellel õppeaastal.

Aitäh kõigile osalenutele!

Koit

Lapsed ei saa olla liiga kallid

MTÜ Lastekaitse Liit taunib valitsuse otsust mitte kehtestada järgmisel aastal koalitsioonilepingus lubatud huviringiraha, kuna rahandusminister Jürgen Ligi arvates on see kallis.

Valitsuse tegevusprogramm näeb ette ringiraha kehtestamise, et suurendada noorte osalemist huvitegevuses ja vähendada riskikäitumist. Planeeritud riigipoolne ringiraha pidanuks tagama parema ligipääsu huviharidusele vähemkindlustatud perede lastele.

MTÜ Lastekaitse Liit juhataja Alar Tamm märkis, et koalitsioonilepingu lubadused ei saa jääda ainult paberile olukorras, kus alla 18-aastaste laste arv on kogurahvastikus kahanenud 74 000 võrra, ligi viiendik lastest elab vaesuses ja vähem kui pooled kooliealised tegelevad huviharidusega.

Rahvusvahelised uurinud näitavad, et oluline osa teadmistest ja haridusest jõuab lasteni väljaspool formaalharidussüsteemi ja seetõttu on pere sotsiaalmajanduslikul taustal oluline roll. Samuti kinnitavad uuringud, et vähemate võimalustega perede lapsed tunnetavad vaesust ennekoike vabaajategevuste pii-ratud kättesaadavuse osas.

Saesaare saatuse teemal: kas teeme jälle rumaluse?

(Loe ka 21. ja 24. septembri Koitu.)

Ain Erik, loodusemees

Olen Põlvamaa looduse, eriti Kiidjärve-Taevaskoja looduse hea seisukorra eest seisnud juba üle kolmekümne aasta. Ajaloovilisena olen kursis ka minevikus siinkandi looduses toimunud muutustega ja arengutega. Kõige suurem muutus oli kahtlemata Saesaare hüdroelektrijaama rajamine Ahja jõe aastatel 1950-1952.

Selle käigus hävitati jõe looduslik kärestik Saesaare. Kivid lükati buldooseriaga kokku jõujaamale rajatud tõkke-tammi muldkehasse, tammi taha jõe Saesaare-Kiidjärve lõigul koguneva paisuvee alla jäävatelt madalamatelt kaldaaladelt raiuti maha mitu hektarit okaspuumetsi, valdavalt vanemaid männikuid, aga ka kuusikuid.

Seda tõendavad kannud, mis on paisjärve allalastud veeseisu ajal praegugi nähtavad. Sealjuures on osa puid «stahhaanovlikult» töötõotlikkust tõstes saetud rinnakõrguselt ja nende kannud on kohati veel praegugi paisjärve põhjas alles, olles ohuks paadisõit-

Vaade Saesaare paisjärvelt Kivipalumäe liivapaljandile.

Ain Eriku foto

jatele. Enamik neist mattis aga metskond 1970. aasta paiku kaldamudasse.

Paisjärve piirkonnas paljude liivakivipaljandite (kokku 18 paljandit) jalamid murenesid vee all ja valgusid jõekalda suunas. Aeglaselt liikuv vee tekkiht. Kes sellises olukorras veeta jõeorgu on näinud (mina olen), sel ei teki tahtmist tammi likvideerida ja paisjärve alla lasta.

Paisjärv on hinnatud loodusobjekt

Täna, mil muutustest on möödunud üle poole sajandi, on ligemale 5 km pikkuse ja keskmiselt 100 m

laiuse (kohati 150 m) ning 47,2 ha pinnaga Saesaare paisjärve looduslik seisund stabiliseerunud. Kallastel kuni veepiirini kasvab heakasvuline valdavalt vanem männimets. Vahetult paisjärve kallastel metsarüpes paiknevad 18 liivakivipaljandit on üldjoontes püsivas seisundis ja kaldapealsetelt matkaradadelt või paadi-kanuu pardalt vaadeldes pakuvad kauni looduselamuse.

Keskmise sügavusega 4 m (sügavaim 8,5 m) paisjärv erineb muidugi oluliselt samal kohal varem voolanud loodusepärast Ahja jõest, kuid see pikk metsade keskel helkiv vee-

kogu on sellisena täiesti omanäoline ja haruldane Eestimaal ning kaugemalgi. Sellisena väärib ta hoidmist, kaitsmist ning tunnustamist.

1999-2008 RMK Kiidjärve-Taevaskoja-Kooraste puhkeala juhatajana kinnitavad ka Saesaare paisjärve vastu. Eriti märgin rõhutatult väliskülaliste suurt huvi haruldase metsajärve vastu. Seda olen kogunud, teenindades giidina külalistegruppe parvlaeval Lonny ja matkajuhina järve rannaradadel. Väliskülaliste huvi kinnitavad ka Saesaare paisjärvel kanuumatku korraldavad turismifirmad.

Sõna sekka

Konkreetselt saan tuua näitena Saksamaalt Kiidjärve mõisa parunite järglased metsanduse doktor professor Hans-Jürgen von Maydelli ja Barbara von Maydelli, kes olid vaimustuses Saesaare metsajärve kaunidusest.

Veesõidukiga järvel liikudes on võimalik meie looduse ilu näha ja liivakivipaljanditega tutvuda ka puuetega inimestel. Pikk metsajärv oma mitmekesise võrratu kaldamaastikuga pakub muidugi suurepäraseid võimalusi loodusõppe-õitideks. Kui me ise ehk ei oska küllalt väärikalt hinnata Saesaare paisjärve väärtusi, siis küsigem seda külalistelt, kes on siit saanud sügava looduselamuse.

Ütlen veel niiviisi, et kui vääriskaladega veekogusid on meil rohkesti, siis sellist kaunist metsajärve, nagu on Saesaare paisjärv, rohkem pole.

Säästame uuest surmast

Eelnevat peaks arvestama, kui meie üldsus ja keskkonnakaitsetegelased Saesaare paisu-tammi saatuse üle arutavad. Kas selle erakordselt looduskauni met-

sa-paisjärve likvideerimine on mõttekas? Või on arukam kaladeriigi heaks otsustada ehitada nn kalatrepp ehk kalapääs? Pealegi on viimane tegevusvariant kindlasti palju odavam. Paisjärve all oleva Ahja jõe lõigu algsele looduslikku seisundisse viimine on seotud suurte kulutustega ja täielik taastamine pole üldse võimalik.

On arvamine, et algsele, enne paisjärve olnud seisundile liginev olukord võib areneda kaldaäärsete metsade taastamise korral vast umbes sajakonna aasta järele. 60 aasta jooksul on paisjärv eelmised muudatused «ära seedinud» ning kurtmiseks pole mingit põhjust.

Kõike eeltoodut arvestades tekib mõte, et ärme tee jälle rumalat otsust nagu tehti pool sajandit tagasi meie tuntud looduskaitsetegelaste vaikival nõusolekul Ahja jõe looduse ümber kujundamisel ja Saesaare hüdroelektrijaama rajamisel. Jätame juba stabiliseerunud Ahja jõe paisjärve kauni looduse uuesti ümber kujundamata - rõõmuks tänastele ja tulevastele põlvkondadele ning atraktiivse turismiobjektina toeks kohalikule vallaalule ja kogu maakonnale.